

РЭЕСТР

твораў манументальнага і манументальна-дэкаратыўнага мастацтва, устаноўленых на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь (Цэнтральны раён горада Мінска)

№ п/п	Фотаздымак памерам не менш за 700 dpi	Месца знаходжаньня (населены пункт, адрасная інфармацыя, GPS-каардынаты)	Назва твора манументальнага або манументальна-дэкаратыўнага мастацтва	Тэматыка і апісанне твора мастацтва*	Датаванне, якое ўключае звесткі аб даце стварэння і (або) датах найбольш адметных рэканструкцый	Звесткі аб аўтары або удзельніках калектыву аўтараў (калектыв аўтараў)	Уласнік, землекарыстальнік зямельнага ўчастка, на тэрыторыі якога знаходзіцца твор мастацтва, юрыдычная асоба, на балансе якой знаходзіцца твор мастацтва	Звесткі аб уключэнні у іншыя пералікі культурных каштоўнасцей		Іншая інфармацыя **
								Шыфр гісторыка-культурнай каштоўнасці (пры ўключэнні ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь)	Нумар воінскага пахавання (пры ўключэнні ў аўтаматызаваны банк даных “Кніга памяці Рэспублікі Беларусь”)	
Творы манументальнага і манументальна-дэкаратыўнага мастацтва, устаноўленых на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь										
1.		г.Мінск, скрыжаванне праспекта Пераможцаў з праспектам Машэрава GPS-каардынаты: 53.915922,27.538034	Скульптура на абеліску «Горад-герой Мінск	Скульптура на абеліску «Горад-герой Мінск	1985 год	Аляксандр Бембель	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК № 2554 ад 25.08.2011 г.

2.	 <p>г.Мінск, скрыжаванне праспекта Пераможцаў з праспектам Машэрава</p> <p>GPS-каардынаты: 53.915833 27.538056</p>	Абеліск «Горад-герой Мінск»	Архітэктурна-скульптурны комплекс у Мінску, які ўключае 45-метровы абеліск з зоркай і лаўровай галіной, а таксама скульптуру «Радзіма-маці», адкрыты ў 1985 годзе да 40-годдзя Перамогі над фашызмам. Комплекс размешчаны ў пачатку Парку Перамогі (на праспектах Пераможцаў і Машэрава) і з'яўляецца часткай ансамбля Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, сімвалізуючы мужнасць мінчан у гады вайны і месца для ўрачыстасцяў.	1985 год	Занковіч В., Басінкевіч Г., Грыбанаў В., Яўсееў В., Крамарэнка В.В., Раманенка В.,	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	712Ж000215	няма	Рашэнне МГВК № 2554 ад 25.08.2011 г.
3.	 <p>г.Мінск парк імя Янкі Купалы</p> <p>GPS-каардынаты: 56.906944, 27.565556</p>	Помнік Янкі Купалы	Манумент, які з'яўляецца адным з найбольш вядомых у Беларусі. Існуе некалькі такіх помнікаў, але самы вядомы размешчаны на праспекце Незалежнасці ў Менску. Ён адлюстроўвае паэта ў поўны рост, які сядзіць на лаўцы, у задумнай позе.	1972 год	Анікейчык, А. Заспіцкі і Л. Гумілеўскі.	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	712Ж000094	няма	Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь 14.05.2007 № 578
4.	 <p>г.Мінск сквер імя Марата Казея</p> <p>GPS-каардынаты: 53.914041,27.568461</p>	Помнік Марату Казею	Вядомы мемурыял у Мінску, размешчаны ў цэнтры аднайменнага парка (былога Піянерскага), прысвечаны юнаму піянеру-герою Вялікай Айчыннай вайны, які загінуў у баі, падарваўшы сябе гранатай разам з ворагамі.	1959 год	Сяргей Селіханаў, В. М. Валчак.	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	712Ж000093	няма	Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь 14.05.2007 № 578

5.		<p>г.Мінск плошча Парыжскай Камуны, 1</p> <p>GPS- каардынаты: 53.910355, 27.559290</p>	<p>Помнік Максіму Багдановічу</p>	<p>Бронзавая скульптура вышынёй каля (4,5) метраў, устаноўленая ў Мінску ў 1981 годзе. Ён паказвае паэта са скрыжаванымі на грудзях рукамі і букетам васількоў у правай руцэ, на пастаменце з чырвонага граніту. Помнік размешчаны ў скверы на плошчы Парыжскай Камуны, недалёка ад Нацыянальнага академічнага Вялікага тэатра оперы і балета і месца нараджэння паэта.</p>	1981 год	С. Вакар, Ю. Казакоў, Л. Маскалевіч.	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	712Ж00021 1	няма	Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь 14.05.2007 № 578
6.		<p>г.Мінск Сцяпанаўс кі сад</p> <p>GPS- каардынаты: 53.923333, 27.56</p>	<p>Помнік Тарасу Шаўчэнкі</p>	<p>Поўнафігурны помнік украінскаму паэту, пісьменніку і мастаку, размешчаны ў сталіцы Беларусі. Стварыў яго скульптар Віктар Ліпаўка. Гэта адзіны поўнафігурны помнік Шаўчэнку ў Беларусі.</p>	2002 год	Міхаіл Грыцюк, Юлій Сінькевіч, Анатоль Фужэнка	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Распараджэ нне МГВК № 1193Р ад 27.12.2001 г.
7.		<p>г.Мінск, вул. Азізава, 6</p> <p>GPS- каардынаты: 53.9288, 27.5516</p>	<p>Мурал у гонар Героя Савецкага Саюза Дамула Азізава</p>	<p>На тэрыторыі ДУА «Сярэдня школа № 35 г.Мінска імя Героя Савецкага Саюза Д. Азізава» адбылося ўрачыстае адкрыццё мурала, прысвечанага Дамула Азізаву — савецкаму салдату, сыну таджыцкага народа, удзельніку вызвалення Беларусі ад нямецка- фашысцкіх захопнікаў.</p>	2025 год	Шкуратаў Дзмітрый	Упраўленне па адукацыі Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК № 5046 ад 04.12.2025 г.

8.		<p>г.Мінск вул. Заслаўская</p> <p>GPS- каардынаты: 53.5435, 27.3233</p>	<p>Помнік ахвярам гітлераўскага генацыда «Яма» «Апошні шлях»</p>	<p>Помнік створаны на месцы ямы, дзе 2 сакавіка 1942 г. нацысты расстралялі вязняў мінскага гета, аднаго з буйнейшых у Еўропе. Асноўны элемент помніка - бронзавая скульптурная кампазіцыя "Апошні шлях". Размешчана ўздоўж лесвіцы, якая вядзе ў яму да цэнтру мемарыяла. Уяўляе з сябе групу асуджаных пакутнікаў, якія спускаюцца на дно ямы. 27 фігур, нібы безаблічныя і маўклівыя цені, пакорна спускаюцца насустрач смерці. На дне ямы знаходзіцца абеліск з чорнага граніту, пастаўлены ў 1947 г. На ім на рускай мове і ідыш напісаны памятныя словы: "Светлая памяць на светлыя времена пяти тысячам евреев, погибших от рук лютых врагов человечества - фашистско-немецких злодеев. 2.03.1942 г.". Дно ямы выкладзена чорнай брусчаткай. У склад мемарыяла ўваходзяць алея "Праведнікаў свету" з пасаджанымі дрэвамі ў гонар грамадзян Беларусі, якія ратавалі яўрэйскія сем'і ў гады вайны, дэкаратыўны элемент - мінора, на якой словы падзякі ўсім тым, з чыёй дапамогай быў створаны помнік.</p>	<p>1947 год, 2000 год</p>	<p>Леанід Левін, Аляксандр Фінскі, Э. Палак.</p>	<p>УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"</p>	<p>713Д00003 5</p>	<p>7829</p>	<p>рашэнне МГВК № 852 ад 02.04.2015</p>
----	--	---	--	---	-------------------------------	--	--	------------------------	-------------	---

9.		<p>г.Мінск, плошча Свабоды</p> <p>GPS-каардынаты: 53.90369, 27.55623</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя «Экіпаж губернатара»</p>	<p>Знаходзіцца на плошчы Свабоды ў Мінску, насупраць гарадской ратушы. Гэта бронзавая скульптура, якая называецца "Экіпаж губернатара Захарыя Карнеева"</p>	2008 год	Уладзімір Жарабцоў	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК № 94 ад 17.01.2008 г.
10.		<p>г.Мінск, вул. Багдановіча, 1</p> <p>GPS-каардынаты: 53.9075, 27.556111</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя Язэпу Драздовічу</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя «Вечны вандроўнік» у Мінску ўстаноўлена ў гонар Язэпа Драздовіча, вядомага беларускага мастака, краязнаўца, этнографа і пісьменніка. Помнік адкрыты 6 жніўня 1993 года ў Траецкім прадмесці, на рагу вуліцы Максіма Багдановіча і Траецкай набярэжнай, каля ракі Свіслач.</p>	1993 год	Ігар Голубеў, В. Марухін.	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне № 282 ад 06.10.1994 г.
11.		<p>г.Мінск, вул. Старажоўская</p> <p>GPS-каардынаты: 53.914528, 27.555222</p>	<p>Помнік А. С. Пушкіну</p>	<p>бронзавая скульптура паэта, устаноўленая на набярэжнай ракі Свіслач у 1999 годзе як падарунак Масквы да 200-годдзя з дня нараджэння паэта.</p>	2000 год	Юрый і Рыгор Арэхава	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК № 1363 ад 17.12.1999 г.

12.		<p>г.Мінск, праспект Пераможцаў, 111</p> <p>GPS-каардынаты: 53.935930, 27.481638</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя «Трыумф»</p>	<p>Скульптурнай кампазіцыі "Трыумф" у Мінску няма, аднак у горадзе ёсць блізкія па сэнсе і тэматыцы помнікі. Верагодна, размова ідзе пра Манумент Перамогі на плошчы Перамогі, які з'яўляецца сімвалам Мінска як горада-героя.</p>	2010 год	<p>Заір Азгур, Андрэй Бембель, Аляксей Глебаў, Сяргей Селіханаў</p>	<p>УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"</p>	няма	няма	<p>Рашэнне МГВК № 3116 ад 24.12.2009 г.</p>
13.		<p>г.Мінск, праспект Пераможцаў, 111</p> <p>GPS-каардынаты: 53.9388, 27.4815</p>	<p>Памятныя знакі на алеі алімпійскай славы</p>	<p>Памятная пліта "Алея Славы". На пліце напісана: "Закладзена ў гонар подзвігу Савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне 1941-1945 гг."</p>	2010 год	<p>Звесткі адсутнічаюць</p>	<p>УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"</p>	няма	няма	<p>Рашэнне МГВК № 3116 ад 24.12.2009 г.</p>
14.		<p>г.Мінск, парк Перамогі</p> <p>GPS-каардынаты: 53.916892, 27.536774</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя «Дарога ў будучыню»</p>	<p>Метафарычная скульптура знаходзіцца ў парку Перамогі ў Мінску, Беларусь. Помнік складаецца з трох элементаў, якія паказваюць даваеннае жыццё, ваенны час і пасляваенны перыяд.</p>	2015 год	<p>П. Вайніцкі.</p>	<p>УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"</p>	няма	няма	<p>Рашэнне МГВК № 874 ад 08.04.2014 г., № 2725 ад 23.10.2014 г., № 3293 ад 18.12.2014 г.</p>

15.		<p>г.Мінск, вул. Грыбаедава, 22</p> <p>GPS- каардынаты: 53.680684, 23.817998</p>	<p>Скульптурна я кампазіцыя «Арфей»</p>	<p>На пляцоўцы перад галоўным уваходам у будынак музычнага каледжа імя Глінкі, да якога вядзе шырокая лясвіца, устаноўленая скульптурная кампазіцыя «Арфей». Бронзавая фігура юнака, які грае на арфе, вылучаецца прастатой форм, выцягнутымі прапорцыямі, што надае сілуэту экспрэсію і адухоўленасць. Пластика скульптуры супрацьстаіць геаметрычным формам будынка музычнага каледжа імя Глінкі, што робіць успрыманне яго рамантычна ўзнёслым. Бронза, 1,2*3,6*2,4 м.</p>	1874 год	<p>Валянцін Паўлавіч Занковіч</p>	<p>УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>
16.		<p>г.Мінск, плошча Перамогі</p> <p>GPS- каардынаты: 53.908688, 27.575085</p>	<p>Манумент Перамогі на плошчы Перамогі</p>	<p>Манумент пабудаваны ў 1954 годзе, мае форму вышыняй 40 м. Абліцаваны шэрым гранітам і завершаны выявай ордэна Перамогі (На чатырох гранях пастамента размешчаны бронзавыя, якія раскрываюць ідэю помніка: «9 мая 1945 г.», «Слава загінуўшым героям»), «Савецкая армія ў гады Вялікай Айчыннай вайны» (С. Селіханаў), «Партызаны Беларусі» (А. Глебоў). Як сімвал перамогі, на базе абеліска ляжыць меч, абвіты лаўровай бронзавай галінкай. Ступенчаты (чорны лабрадарыт) з чатырох бакоў фланкіраваны бронзавымі вянкамі.</p>	1954 год	<p>Г.В. Заборскі, В.А. Кароль</p>	<p>ДВА "Гаррамаўтад ар Мінгарвыкан кама"</p>	712Д00021 3	няма	<p>Пастанова Рады Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 14.05.2007 № 578</p>

17.		<p>г.Мінск, праспект Пераможцаў, 2</p> <p>GPS- каардынаты: 53.90815, 27.50544.</p>	<p>Меморыял ахвярам трагедыі на Нямізе</p>	<p>Абліцаваны плітамі з чырвонага і чорнага граніта, на памяць аб ахвярах трагедыі ўстаноўлены 53 кветкі з бронзы (40 роз і 13 цюльпанаў), плошчай 49 м²</p>	2002 год	<p>С.Барысавіч Л.Ждоба, Г.Лаўрэцкі, А.Чадовіч, Г.БУралкін</p>	<p>УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>
18.		<p>г.Мінск, вул.Заборска га, 2</p> <p>GPS- каардынаты: 53.910827, 27.558039</p>	<p>Скульптура «Маленькі генерал»</p>	<p>Скульптура размешчана каля ўвахода ў МСБВ па адрасе: Рэспубліка Беларусь, г.Мінск Скульптура "Маленькі генерал" была створана з бронзы скульптарам Уладзімірам Жбанавым - пры ўдзеле будаўнічай кампаніі "Эльвіра" і з'яўляецца падарункам гарадскіх улад Мінскаму Сувораўскаму ваеннаму вучылішчу дая 55-годдзя. Устаноўлена каля ўвахода ў Мінскае сувораўскае ваеннае вучылішча 6 лістапада 2008 г. У скульптуры аўтар увасобіў свае дзіцячыя ўспаміны, калі ён любіў прымяраць бацькоўскую фуражку і мундзір Бацька скульптара быў падпалкоўнікам, удзельнікам Вялікай Айчыннай вайны</p>	2008 год	<p>Уладзімір Жбанов</p>	<p>Установа Адукацыі "Мінскае сувораўскае ваеннае вучылішча"</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>

19.		<p>г.Мінск, вул. Старавіленск ая,7</p> <p>GPS- каардынаты: 53.909722, 27.554444</p>	<p>Помнік воінам- інтэрнацыялі стам</p>	<p>Матэрыял— ж/б маналіт, пакрыты медзю Вышыня -12,60м, даўжыня- 7.80м Установа “Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны”</p>	1996 год	Паўлаў Ю. П.	Установа "Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны"	712Д00024 6	няма	Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь 14.05.2007 № 578
20.		<p>г.Мінск, вул. Ціміразева, 86</p> <p>GPS- каардынаты: 53.9276, 27.4811</p>	<p>Мемарыяльн ы комплекс “Масюкоўшч ына”</p>	<p>Стэла, пад ірваны камень. Помнік-манумент: сцяна з каменю даўжынёй -20м., шырынёй- 2м, вышынёй -5 м. На фасадзе галоўнай сцяны помніка на беларускай мове надпіс “Сучаснікі і патомкі, схіліце галовы. Тут спяць вечным сном тыя, хто не стаў на калені перад ворагам», і дата 1941-1945. Зверху вянок, у цэнтры якога зорка, пад ім скрыжаваная зброя. Ніжэй надпіс: “ Тут знаходзіўся кантрацыйны лагер, дзе загінула больш за 80000тысяч савецкіх людзей”. Перад галоўнай сцяной гарыць Вечны агонь. Памеры: плошча - 1,4058га</p>	1958 год	В. Волчак	УП “Спецыялізав аны камбінат камунальна- бытавога абслугоўванн я	713Д00014 6	1154	Пастанова Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь ад 26.03.2026 №31

21.		<p>г.Мінск, скрыжаванне вул. Чарвякова і Старавіленскага тракта</p> <p>GPS-каардынаты: 53.9272, 27.5501</p>	<p>Мемарыяльны комплекс “Тэрыторыя былых брацкіх магіл часоў Першай сусветнай вайны” “Мінскія брацкія ваенныя могілкі 1914-1918гадоў”</p>	<p>Тэрыторыя з трох бакоў абнесена металічнай ажурнай агароджай на граніце. Паміж пралётамі стаяць гранёныя слупы. З чацвёртага боку агароджана металічнымі ланцугамі. Тры ўваходы. Цэнтральны ўваход створаны скульптурнымі анёламі. У цэнтры комплекса знаходзіцца капліца. Памеры: плошча-1,6679га</p>	2011 год	М. Дзятко	<p>УП “Спецыялізаваны камбінат камунальна-бытавога абслугоўвання”</p>	713Д000004	7361	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
22.		<p>г.Мінск, плошча Свабоды</p> <p>GPS-каардынаты: 53.9048, 27.5557</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя “Гарадскія шалі”</p>	<p>Малая архітэктурная форма была створана аўтарскім калектывам архітэктарам Сяргеем Багласавым і скульптарам Аляксандрам Прохаравым</p>	2014 год	Сяргей Багласавы, Аляксандр Прохарау	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

23.		<p>г.Мінск, плошча Свабоды</p> <p>GPS-каардынаты: 53.903189, 27.555239</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя «Войт»</p>	<p>Устаноўлены бронзавы войт. Размешчана ля ўвахода ў Ратушу. Яна прысвечана атрымнанню Мінскам Магдэбургскага права ў 1499 годзе і адлюстроўвае кіраўніка магістрата з сімвалічным ключом ад горада і каралеўскай граматай у руках, а каля яго ног ляжыць план горада XVI стагоддзя.</p>	2014 год	Сяргей Аганаў, Сяргей Багласаў	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
24.		<p>г.Мінск, вул. Зыбіцкая</p> <p>GPS каардынаты: 53.906371, 27.557343</p>	<p>арт-аб'ект «Механічная ветраінсталяцыя»</p>	<p>Дадзены аб'ект падараны гораду канструктарскім бюро EnCata. Скульптура складаецца з 16 алюмініевых блокаў, да кожнага з якіх прымацаваны тры пялёсткі-лопасці. Як толькі адзін з іх пачынае рух (гэта адбываецца нават пры лёгкіх парывах ветра) - канструкцыя прыводзіць у рух усе астатнія элементы.</p>	2025 год	канструктарскае бюро EnCata	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

25.		<p>г.Мінск, вул. Максима Багдановіча, 9А</p> <p>GPS- каардынаты: 53.90839, 27.556129</p>	<p>Скульптурна я кампазіцыя «Дзяўчынка з савой»</p>	<p>Помнік уяўляе сабой дзяўчынку, якая стаіць босай нагой на папараці і трымае ў руцэ саву. На лісце папараці ляжаць тры расквітнелыя бутоны, а каля яго сядзіць яшчарка. Адно крыло совы выгнута — яна як бы ахоўвае, абараняе ім дзяўчынку, а другое крыло шырока раскрыта. Помнік стаіць на вялікім валуне, побач з якім ляжаць яшчэ два, паменш..</p>	2007 год	Леў Зільбера	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
27.		<p>г.Мінск, сквер Старасцінска я Слабада</p> <p>GPS- каардынаты: 57.174703, 24.8654757</p>	<p>Ратонда са скульптурнай кампазіцыяй “Купідон”</p>	<p>Крылаты хлопчык-амур з лукам. У класічных версіях выглядае засяроджаным, а ў больш сучасных можа быць як сувенірным, так і больш дэталізаваным.</p>	2004 год	Леанід Яшэнка	УП "Зелянбуд Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
28.		<p>г.Мінск, музейна- паркавы комплекс Перамога</p> <p>GPS- каардынаты: 53.91689, 27.541315</p>	<p>Скульптура “Млыны Пярэспы”</p>	<p>Скульптура "Млыны Пярэспы" ў Мінску, уяўляе сабой кампазіцыю з двух элементаў: жорны і колы вадзянога млына адначасова. Яна сімвалізуе раку Пярэспу, якая калісьці была шырэйшая, а цяпер працякае пад зямлёй і больш падобная на ручай.</p>	2011 год	Канстанцін Селіханаў	УП "Зелянбуд Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

29.		<p>г.Мінск, Старавіленскі тракт, 41</p> <p>GPS-каардынаты: 53.924824, 27.543928</p>	<p>Памятны знак “Сімвал дзіцячага славянскага сяброўства”</p>	<p>Матэрыял : бронза, метал.</p> <p>Тэхніка:ліццё</p> <p>Вышыня:3-3,3</p> <p>Разліковая вага: 450 кг</p> <p>Унутры бронзавай скульптуры –сталны каркас.</p> <p>Знізу з падставы пастамента выходзяць швелеры 50 см для замацавання з бетоннай падушкай</p>	2009 год	Міхаіл Левін	Установа адукацыі “Мінскі дзяржаўны палац дзяцей і моладзі”	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
30.		<p>г.Мінск, праспект Пераможцаў, 105</p> <p>GPS-каардынаты 53.893895, 27.547631</p>	<p>Помнік выкладчыкам і студэнтам, якіх загінуў у гады Вялікай Айчыннай вайны</p>	<p>Гранітны абеліск, на якім запісаны імёны студэнтаў і выкладчыкаў, якіх змагаліся і загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны</p> <p>1986 год</p> <p>Гранітны камень</p> <p>Шырыня-130см</p> <p>Вышыня- 180 см</p> <p>Глыбіня -115см</p>	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	Установа адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт фізічнай культуры”	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
31.		<p>г.Мінск, праспект Пераможцаў, 1</p> <p>GPS-каардынаты : 53.908661, 27.549495</p>	<p>Барэльеф “Салідарнасць”</p>	<p>Людзі, якія рашуча ідуць наперад, слова solidarity над галавамі. У свята, якое вядома яшчэ і як Дзень салідарнасці працоўных</p>	2013 год	Анатолій Арцімовіч	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
32.		<p>г.Мінск плошча Парыжскай Камуны 1</p> <p>GPS-каардынаты: 53.98551, 27.560124</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя “Антракт”</p>	<p>Мастацкая кампазіцыя вельмі прыгожа паказвае фігуры стомленых балерын, якіх прыселя адпачыць пасля спектакля ці рэпетыцыі</p>	2008 год	Уладзімір Іванавіч Слабодчыкаў	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

33.		<p>г.Мінск плошча Парыжска й Камуны 1</p> <p>GPS- каардынаты: 53.90965, 27.55908</p>	<p>Скульптурная я кампазіцыя “Балет”</p>	<p>Скульптурная кампазіцыя "Балет" знаходзіцца ў парку на Траецкай гары ў Мінску, побач з Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатрам Беларусі, адлюстраввае трох балерын..</p>	2006 год	<p>Леў Гумелеўскі, Сяргей Гумелеўскі</p>	<p>УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>
34.		<p>г.Мінск вуліца Кірылы Мефодзія</p> <p>GPS- каардынаты: 54.3108, 26.8587</p>	<p>Музычная лава Міхаіла Клеафаса Агінскага</p>	<p>Музычная лава, прысвечана памяці кампазітара Міхаіла Клеафаса Агінскага- адна з цікавых малых архітэктурных форм Верхняга горада . З'явілася на плошчы Свабоды ў 2015 годзе, напярэдадні святкавання 250-годдзя вядомага кампазітара і палітычнага дзеяча.</p>	2015 год	<p>Звесткі адсутнічаюць</p>	<p>КУП «Мінская спадчына»</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>
35.		<p>г.Мінск, вуліца Кірыла і Мефодзія, 3</p> <p>GPS- каардынаты: 53.90296, 27.556447</p>	<p>Помнік Мітрапаліту Філарэту (Вахрамееву Кірылу Варфаламееву ічу), Герою Беларусі, першаму Патрыярхам у Экзарху ўсей Беларусі</p>	<p>Помнік выяўляе мітрапаліта Філарэта, які сустракае і бласлаўляе жыхароў Мінска Крыжам Еўфрасінні Полацкай. Патрыяршы экзарх апрануты ў царкоўную неслужэбную вопратку — манцію і клубук. Левай рукой он абапіраецца на архіерэйскі посах. Адметнасцю вопраткі з'яўляецца тое, што на клубуку адлюстраваны шасціканцовы полацкі крыж, а не традыцыйны чатырохканцовы.</p>	2021 год	<p>Андрэй Канстанцінавіч Хацяноўскі</p>	<p>УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска</p>	няма	няма	<p>Рашэнне МГВК от 14.10.2021 №3064</p>

36.		Урочышча Дразды, паміж вул. Нававіленская і Даўгінаўскім трактам GPS-каардынаты: 53.949206, 27.536175	Мемарыяльны камень «Савецкім ваеннапалонным»	На гэтым месцы ў канцы чэрвеня 1941г. нямецка-фашысцкімі захопнікамі быў створаны канцэтрацыйны лагер, у якім утрымліваліся дзясяткі тысяч савецкіх грамадзян і ваеннапалонных	1996 год	В.Э. Палак	УП "Зелянбуд Цэнтральнага раёна г.Мінска"	713Д000294	5333	Рашэнне МГВК от 10.02.1994 №86
37.		г.Мінск вул. Інтэрнацыянальная, 31 GPS-каардынаты: 53.905595, 27.564304	Мемарыяльная дошка «Бібліятэка імя А.С.Пушкіна. Месца сходаў сяброў Мінскай групы РСДРП»	У гэтым будынку з 1904 па 1971 г. знаходзілася бібліятэка імя А.С.Пушкіна, якая адыграла значную ролю ў прапагандзе марксістскіх ідэй. У 1905-1907 г. яна з'яўлялася месцам сходак членаў Мінскай групы РСДРП і захоўвання нелегальнай літаратуры	1923 год	Міхаіл Іванавіч Савіцкі	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.03.1989 №6
38.		г.Мінск праспект Незалежнасці, 31 GPS-каардынаты: 53.915468, 27.581566	Мемарыяльная дошка «Цагліны з дому Паўлава ў Валгаградзе»	Пры будаўніцтве гэтага будынка ў чэрвені 1952 г. У яго фундамент былі закладзены цаглы з легендарнага дома Паўлава горада-героя Валгаграда	1952 год	Георгій Лаўроў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
39.		г.Мінск праспект Незалежнасці, 31а GPS-каардынаты: 53.906915, 27.571439	Мемарыяльная дошка «1-ы зезд Расійскай Сацыял-Дэмакратычнай працоўнай партыі (РСДРП)»	1-ы Устаноўчы зезд РСДРП адбыўся ў Мінску 1-3 сакавіка 1898 г. (13-15 сакавіка па новым стылі). Гэта была нелегальная зезд, у якім удзельнічалі 9 дэлегатаў ад шасці марксістскіх арганізацый. На зездзе было абвешчана стварэнне партыі, а таксама прыняты Маніфест РСДРП.	1923 год	Мікалай Драздоў.	філіял "Дом-музей І зезда РСДРП" ДУ "Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 21.04.1987

40.		<p>г.Мінск плошча Свабоды, 4</p> <p>GPS каардынаты: 53.903429, 27.554625</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка «1-я Паўночна- Заходняя абласная канферэнцыя РСДРП»</p>	<p>У гэтым будынку ў 1917 годзе праходзіла 1-я Паўночна-Заходняя абласная канферэнцыя РСДРП, якая выбрала Паўночна-Заходні абласны камітэт РСДРП, і 5-7 кастрычніка 2-я Паўночна-Заходняя абласная канферэнцыя РСДРП, якая выпрацавала план падрыхтоўкі Сацыялістычнай рэвалюцыі і ўзяцця ўлады Саветамі ў Беларусі</p>	1970 год	В.С. Міхайлоўскі	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 21.04.1987 № 137
41.		<p>г.Мінск плошча Свабоды, 7</p> <p>GPS каардынаты: 53.9029, 27.5549</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка “Працоўна- сялянскі з’езд Беларусі”</p>	<p>У гэтым будынку 3 студзеня 1919 года размяшчаўся Часовы Рабоча-сялянскі Урад Беларусі і пазней Прызідыум ЦВК БССР</p>	1965 год	Звесткі адсутнічаюць	ДУА “Рэспублікан ская гімназія- каледж пры Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі”	няма	няма	Рашэнне МГВК от 21.04.1987 № 137
42.		<p>г.Мінск вул. Старавіленск ая, 14</p> <p>GPS каардынаты: 53.909118, 27.555911</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка “Канспіраты ўная кватэра Мінскаму падполлю”</p>	<p>У гэтым доме ў 1941-1942 гг. знаходзілася канспіратыўная кватэра Мінскага партыйнага падполля</p>	1974 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьеў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 19.08.1982

43.		<p>г.Мінск плошча Свабоды, 23</p> <p>GPS каардынаты: 53.9038, 27.5557</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка “Тышкевіч, Манюшка, Лучына”</p>	<p>Тут у 1803 г. была адкрыта Мінская гімназія, у якой у розныя часы вучыліся: Томаш Зан (1796-1855 гг.), Яўстафій Тышкевіч (1814- 1873 гг.), Станіслаў Манюшка (1819-1872 гг.), Уладзімір Спасовіч (1829- 1906 гг.), Бенядзікт Дыбоўскі (1833-1930 гг.), Аляксандр Ельскі (1834- 1916 гг.), Антон Трусаў (1835-1886 гг.), Іван Гольц- Мелер (1842-1871 гг.), Янка Лучына (1851-1897 гг.), Нікалай Мінскі (1855-1937 гг.), Эдуард Пякарскі (1858- 1934 гг.), кЯдвігін Ш. (А.Лявіцкі) (1868-1922 гг.)</p>	1989 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 03.11.1988 № 280
44.		<p>г.Мінск Юбілейная плошча (скрыжаванн е вул. Мельнікайтэ і вул. Ракаўская)</p> <p>GPS каардынаты: 53.905806, 27.541598</p>	<p>Помнік Мінскаму гета</p>	<p>На гэтым месцы ў 1941-1943 гг. нямецка-фашысцкія захопнікі стварылі гета для яўрэяў Мінска і яго ваколліц. У ім знаходзілася звыш 100 тыс. чалавек, у тым ліку і яўрэяў з многіх краін Еўропы. Амаль усе яны загінулі ў час пагрому, былі растраляны і спалены ў лагеры смерці Малы Трасцянец</p>	1953 год	Максім Петруль	УП «Зеленстрой Цэнтральнага раёна г.Мінска»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 10.02.1994 № 86

45.		г.Мінск ул. Рэвалюцыйн ая, 15 GPS каардынаты: 53.902388, 27.550785	Мемарыяльн ая дошка "Камісарыят па замежных справах Сацыялістыч най Савецкай Рэспублікі Беларусь"	Месца размяшчэння ў 1919 годзе Камісарыята па замежных справах Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі Беларусь	2017 год	Група аўтараў: Л. В. Аржаева, В. І. Гуленка, І. М. Ігнаценка, А. М. Літвін, А. Д. Сакевіч, М. Ф. Шумейка і М. І. Эпалетаў.	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 05.04.1990 № 109
46.		г.Мінск вул. Азізава, 2 GPS каардынаты: 53.929176, 27.558462	Мемарыяльн ая дошка Азізаў Дамула	Гэта вуліца названа імем Героя Савецкага Саюза Азізава Дамула, сына таджыкскага народа, які загінуў у барацьбе за вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў ў 1943 годзе	1976 год	Аляксандр Прохараў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.11.1976 № 21/6
47.		г.Мінск вул. Багдановіча, 29 GPS каардынаты: 53.91024, 27.56157	Мемарыяльн ая дошка Алехін Яўгеній Сцяпанавіч	У гэтым будынку з кастрычніка 1924 г. па сакавік 1937 г. размяшчалася Аб'яднаная Беларуская ваенная школа, якую з 1933 г. узначальваў герой грамадзянскай вайны, член ЦВК БССР камбрыг Алехін Я.С. Летам 1933 г. школу наведаў Старшыня ЦВК СССР М.І.Калінін	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	Установа Адукацыі "Мінскае сувораўскае ваеннае вучылішча"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 19.04.1985 № 84

48.		<p>г.Мінск вул. Леніна, 2</p> <p>GPS каардынаты : 53.903823, 27.558315</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Аракчэў Барыс Уладзіміраві ч</p>	<p>У гэтым доме з 1963 па 2013 год працаваў жывапісец, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі Барыс Аракчэў</p>	2014 год	Е.Колчаў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 23.05.2014 № 1302
49.		<p>г.Мінск Гарадскі Вал, 2</p> <p>GPS каардынаты : 53.899661, 27.550186</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Бельчанка Сяргей Савіч</p>	<p>Генерал-палкоўнік Бельчанка Сяргей Савіч. Актыўны удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў партызанскага руху ў Беларускай ССР. У 1943-1953 гадах узначальваў Міністэрства ўнутраных спраў БССР. Унёс вялікі ўклад у аднаўленне беларускай міліцыі, умацаванне правапарадку і ліквідацыю пасляваеннага бандытызму</p>	2012 год	Звесткі адсутнічаюць	Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь	няма	няма	Рашэнне МГВК от 08.09.2011 № 2637
50.		<p>г.Мінск вул. Багдановіча, 25</p> <p>GPS каардынаты : 53.910039, 27.558193</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Багдановіч Максім</p>	<p>На гэтым месцы знаходзіўся дом, у якім 9 снежня (27 лістапада с.ст.) 1891 г. нарадзіўся выдатны беларускі паэт Максім Багдановіч</p>	1981 год	С. Вакар, Ю. Казакоў і Л. Маскалевіч.	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 08.07.1981 № 443р

51.		<p>г.Мінск вул. Крапоткіна, 33</p> <p>GPS каардынаты: 53.915003, 27.555981</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Бачароў Васілій Міхайлавіч</p>	<p>У гэтым будынку са жніўня 1941 па май 1943 года дзеінічала антыфашысцкая падпольная група пад кіраўніцтвам Васіля Міхайлавіча Бачарова</p>	2013 год	Генадзь Мурамцаў	УА "Мінска дзяржаўная гіназія - каледж мастацтваў"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 23.11.1999 № 1387
52.		<p>г.Мінск праспект Незалежнас ці, 19</p> <p>GPS каардынаты: 53.900165, 27.557476</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Уладзімірскі Уладзімір Іосіфавіч</p>	<p>У гэтым доме з 1951 па 1971 год жыў народны артыст СССР Уладзімір Іосіфавіч Уладзімірскі</p>	2010 год	Сяргей Аганаў, Аляксандр Прошач	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 27.06.1975 № 196
53.		<p>г.Мінск вул. Гая, 1</p> <p>GPS каардынаты: 53.926188, 27.568393</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Гая Дзмітрыевіч (Гайк Бжышкян)</p>	<p>Вуліца названа іменем савецкага ваеннага дзеяча, Героя грамадзянскай вайны Гая Дзмітрыевіча Гая (1887- 1937 гг.)</p>	1971 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 21.04.1987 № 137

54.		<p>г. Мінск вул. Гастэлы, 16</p> <p>GPS каардынаты: 53.915909, 27.528318</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Гастэла Мікалай Францавіч</p>	<p>У памяць пра бессмяртны подзвіг Героя Савецкага Саюза лётчыка Гастэла Міколая Францавіча названа гэта вуліца</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 19.08.1982 № 280
55.		<p>г.Мінск вул. Леніна, 2</p> <p>GPS каардынаты: 53.901509, 27.558661</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Глебаў Глеб Паўлавіч</p>	<p>У гэтым доме з 1954 г. па 1967 год жыў выдатны беларускі акцёр, народны артыст СССР Глеб Паўлавіч Глебаў</p>	1980 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 16.10.1997 № 922
56.		<p>г.Мінск вул. Рэвалюцыйн ая, 15</p> <p>GPS каардынаты: 53.902381, 27.551847</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Гарэцкі Максім Іванавіч</p>	<p>Тут у 1925 годзе ў Інстытуце беларускай культуры працаваў Максім Гарэцкі - выдажны беларускі пісьменнік і грамадскі дзеяч</p>	1993 год	Алесь (Аляксандр) Міхайлавіч Смоляк	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 05.04.1990 № 109

57.		<p>г.Мінск вул. Алаізы Пашкевіч, 9</p> <p>GPS каардынаты: 53.911363, 27.560613</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Дзівакоў Мікалай Гаўрылавіч</p>	<p>У гэтым доме з 1957 г. па 2011 г. жыў лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Савета Міністраў СССР, заслужаны будаўнік БССР Дзівакоў Мікалай Гаўрылавіч</p>	2015 год	Іван Казак	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 31.01.2013 № 243
58.		<p>г.Мінск вул. Заслаўская, 35</p> <p>GPS каардынаты: 53.909985, 27.542849</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Дрозд Мікалай Пракоф'евіч</p>	<p>У гады Вялікай Айчыннай вайны на вул.Заслаўскай,33 знаходзіўся дом, у якім у жніўні 1941 года па верасень 1943 года размяшчалася канспіратыўная квартэра Мінскага партыйнага падполля. Яе ўтрымліваў рабочы падпольшчык М.П.Дрозд. Загінуў у фашысцкай катавальні</p>	1985 год	Б.Сідарэнка.	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 19.03.1985 № 84
59.		<p>г.Мінск вул. Нававіленск ая, 24</p> <p>GPS каардынаты: 53.932930, 27.538295</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Дубоўскі Канстанцін Мікалаевіч</p>	<p>У гэтым доме жыў вядомы дзяржаўны і грамадскі дзеяч Беларусі, Герой Сацыялістычнай Працы, лаўрэат Дзяржаўных прэмій СССР, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны Дубоўскі Канстанцін Мікалаевіч</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 10.05.2007 № 1032

60.		<p>г.Мінск вул. М.Танка, 16</p> <p>GPS каардынаты: 53.909569, 27.545731</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Яроменка Мікалай</p>	<p>У гэтым доме з 1979 па 2000 г. жыў народны артыст СССР, вядомы грамадскі дзеяч Мікалай Яроменка</p>	2020 год	<p>Ігар Зосімавіч, Віктар Карака</p>	<p>КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>
61.		<p>г.Мінск проспект Незалежнасц і, 19</p> <p>GPS каардынаты: 53.900165, 27.557476</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Жыновіч Іосіф Іосіфавіч</p>	<p>У гэтым доме жыў у 1951-1974 годах народны артыст СССР, прафесар Іосіф Іосіфавіч Жыновіч (Жыновіч)</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	<p>КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска</p>	няма	няма	<p>Рашэнне МГВК от 25.04.1974 № 167</p>
62.		<p>г.Мінск плошча Свабоды, 17</p> <p>GPS каардынаты: 53.903276, 27.554904</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Жур Уладзімір Макаравіч</p>	<p>Заслужаны будаўнік БССР Жур Уладзімір Макаравіч, заснавальнік і кіраўнік інстытута "Белпрампраект" з 1944 па 1977 год</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	<p>КУП «Мінская спадчына»</p>	няма	няма	<p>Рашэнне МГВК от 21.06.2007 № 1381</p>

63.		<p>г.Мінск вул. Леніна, 6</p> <p>GPS каардынаты: 53.901009, 27.559385</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Заборскі Георгій Уладзіміраві ч</p>	<p>У гэтым доме жыў і працаваў акадэмік архітэктуры, народны архітэктар СССР, заслужаны будаўнік Рэспублікі Беларусь, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР Заборскі Георгій Уладзіміравіч (11.11.1909- 27.03.1999)</p>	2018 год	І. Я. Міско (Іван Якаўлевіч Міско)	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распаражэнне МГВК от 31.10.2001 № 1018
64.		<p>г.Мінск вул. Багдановіча, 29</p> <p>GPS каардынаты: 53.911296, 27.559046</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Заборскі Георгій Уладзіміраві ч</p>	<p>Вуліца названа ў гонар акадэміка архітэктуры, народнага архітэктара СССР, заслужанага будаўніка Рэспублікі Беларусь, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР Георгія Уладзіміравіча Заборскага</p>	2014 год	Аляксандр Прохараў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 18.11.2004 № 2371
65.		<p>г.Мінск вул. Багдановіча, 35</p> <p>GPS каардынаты: 53.910039, 27.558193</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Здановіч Іван Іусцінавіч</p>	<p>У 1897 годзе галоўным урачом Мінскай Губернскай земскай бальніцы Іванам Іусцінавічам Здановічам (1864-1915 гг.) было заснавана ў г.Мінску першае ў Беларусі вучылішча для сляпых</p>	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	ДУА "Спецыяльна я школа № 188 г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 01.04.1999 № 322

66.		<p>г.Мiнск вул. Багдановiча, 39</p> <p>GPS каардынаты: 53.915830, 27.562541</p>	<p>Мемарыяльна я дошка Зiкуненка Н.К.</p>	<p>У 1941-1942 г. на пiўзаводе «Беларусь» актыўна змагалася супраць фашысцкiх акупантаў падпольная партыйная арганiзацыя на чале Н.К.Зiкуненка</p>	Звесткi адсутнiчаюц ь	Звесткi адсутнiчаюць	ААТ "Пiваварная кампанiя "Алiварыя"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 27.02.1984 № 63
67.		<p>г.Мiнск вул. Камунiстыч ная,1</p> <p>GPS каардынаты: 53.914569, 27.561578</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Иваноўскi Яўгенiй Фiлiпавiч</p>	<p>3 1980 па 1985 год тут працаваў бачны савецкi ваеначальнiк, Герой Савецкага Саюза, камандуючы войскамі Чырванасцяжнай Беларускай ваеннай акругi, генерал армii Иваноўскi Яўгенiй Фiлiпавiч</p>	1991 год	Валянцiн Рыгоровiч Радасцеў	ДУ "Мiнскае эксплуатацы йнае ўпраўленне Узброеных Сiл Рэспублiкi Беларусь"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.07.1999 № 86
68.		<p>г.Мiнск вул. Игнаценкi, 4</p> <p>GPS каардынаты: 53.921312, 27.525547</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Игнаценка Васiль Иванавiч</p>	<p>Вулиця названа ў гонар камандзiра аддзялення. СВПЧ-6 г. Прыпяцi сяржанта сяржанта ўнутранай службы Васiля Иванавiча Игнаценка (1961- 1986 гг.), ураджэнца Брагiнскага раёна, якi ў чысле першых тушыў пажар на рэактары ЧАЭС i атрымаў смярцельную дозу аблучэння</p>	2011 год	Аляксандр Прохараў, Аляксандр Гармаш.	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мiнска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 19.12.1996 № 990

69.		г. Мінск плошча Свабоды, 23 GPS каардынаты: 53.903820, 27.555985	Мемарыяльн ая дошка Калінін Міхаіл Іванавіч	20.06.1919 г. на плошчы Свабоды на мітынгу школьнікаў працоўных школ выступаў Старшыня ВЦК М.І.Калінін	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 13.03.1975 № 96
70.		г.Мінск вул. Карастаянав ай, 1 GPS каардынаты: 53.934281, 27.564077	Мемарыяльн ая дошка Карастаянава Лілія	Вуліца названа іменем слаўнай дачкі балгарскага народа Ліліі Карастаянавай, якая пала смерцю храбрых у баях з нямецка-фашысц-скімі захопнікамі ў гады Вялікай Айчыннай вайны на беларускай зямлі	1970 год	А. А. Багінскі	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 14.08.1975 № 20
71.		г.Мінск вул. Кісялева, 2 GPS каардынаты: 53.914234, 27.568449	Мемарыяльн ая дошка Кісялёў Ціхан Якаўлевіч	Вуліца названа ў 1983 годзе ў памяць дзеяча Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, Героя Сацыялістычнай Працы Кісялёва Ціхана Якаўлевіча (1917-1983 гг.)	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 17.03.1983 № 97

72.		г.Мінск вул. Раманаўская Слабада, 26 GPS каардынаты: 53.904265, 27.545805	Мемарыяльн ая дошка Коўзан Барыс Іванавіч	У гэтым доме жыў з 1969 па 1985 гг. Герой Савецкага Саюза, праслаўлены летчык перыяда Вялікой Айчыннай вайны Коўзан Барыс Іванавіч	Звесткі адсутнічаюц ь	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 13.09.1990 № 266
73.		г.Мінск вул. Старажоўска я, 8 GPS каардынаты: 53.911695, 27.556574	Мемарыяльн ая дошка Калавандзін Барыс Андрэвіч	У гэтым доме жыў вядомы вучоны ў галіне механікі, лаўрэат прэміі Савета Міністраў СССР, акадэмік Калавандзін Барыс Андрэвіч (1938-1998).	Звесткі адсутнічаюц ь	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 02.05.2003 № 655
74.		г.Мінск вул. Старажоўска я, 8 GPS каардынаты: 53.911695, 27.556574	Мемарыяльн ая дошка Бокуць Барыс Васільевіч	Тут жыл выдатны вучоны акадэмі навук БССР, акадэмік Бокуць Барыс Васільевіч	Звесткі адсутнічаюц ь	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

75.		г.Мінск праспект Пераможцаў, 53 GPS каардынаты: 53.922097, 27.531745	Мемарыяльн ая дошка Каландзенак Анатолій Іосіфавіч	Музыкант-флейтыст, педагог, заслужаны дзеяч культуры Беларусі	2016 год	Віктар Брылон	КУП "Жыллёва- рамонтнае эксплуатацы йнае аб'яднанне Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 05.05.2016 № 1226
76.		г.Мінск праспект Незалежнас ці, 19 GPS каардынаты: 53.900165, 27.557476	Мемарыяльн ая дошка Корш-Саблін Уладзімір Уладзіміравіч	У гэтым доме з 1951 па 1974 год жыў выдатны дзеяч савецкага кінамастацтва, народны артыст СССР Уладзімір Уладзіміравіч Корш-Саблін	Звесткі адсутнічаюц ь	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 13.04.1975 № 90
77.		г.Мінск вул. Кісялева, 4 GPS каардынаты: 53.909986, 27.570135	Мемарыяльн ая дошка Кудрэвіч Раіса Уладзіміраўн а	У гэтым доме жыла народны мастак Беларусі Кудрэвіч Раіса Уладзіміраўна	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 02.02.2006 № 154

78.		<p>г.Мінск вул. Куйбышава, 10</p> <p>GPS каардыныты : 53.911768,27 .566503</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Украінка Леся</p>	<p>У доме, што стаяў на гэтым месцы, у 1898-1901 гг. жыла і працавала вядомая пісьменніца, класік украінскай літаратуры Леся Украінка (1871-1913)</p>	2004 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 19.03.1985 № 84
79.		<p>г.Мінск вул. Куйбышава, 18</p> <p>GPS каардыныты : 53.909995, 27.561579</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Украінка Леся</p>	<p>У доме, што стаяў на гэтым месцы, у 1898-1901 гг. жыла і працавала вядомая пісьменніца, класік украінскай літаратуры Леся Украінка (1871-1913)</p>	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 11.03.1993 № 106
80.		<p>г.Мінск вул. Чычэрына, 2</p> <p>GPS каардыныты : 53.91141, 27.56278</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Мазанік Алена Рыгораўна</p>	<p>У гэтым доме жыла ўдзельніца Мінскага антыфашысцкага падполля ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза, заслужаны работнік культуры БССР Алена Рыгораўна Мазанік</p>	2008 год	Сяргей Крывашэй	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 11.06.2001 № 54р

81.		г.Мінск праспект Пераможцаў, 5 4/1 GPS каардынаты : 57.916174, 27.534887	Мемарыяльная дошка Макаед Мікалай Аляксандравіч	Макаед Мікалай Аляксандравіч, вядомы беларускі дзяржаўны дзеяч. Жыў у гэтым доме ў 1993- 2017 гг.	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 28.06.2018 № 2187
82.		г.Мінск праспект Пераможцаў , 51 GPS каардынаты : 53.917597,27 .532286	Мемарыяльная дошка Малышаў Фёдар Аляксеевіч	У гэтым доме жыў Герой Савецкага Саюза Малышаў Фёдар Аляксеевіч	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 09.02.1971 № 27/5-21
83.		г.Мінск вул. Герцэна, 2 GPS каардынаты : 53.904671, 27.558067	Мемарыяльная дошка Марыкс Аскар Пятровіч	У гэтым доме з 1922 па 1935 гг. жыў вядомы сцэнограф, народны мастак Беларусі Аскар Пятровіч Марыкс	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 07.02.1991 № 63

84.		<p>г.Мінск вул. Камуністыч ная, 1</p> <p>GPS каардыныты : 53.908272, 27.564757</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Марахін Сяргей Сцяпанавіч</p>	<p>У гэтым доме з 1964-1967 г. працаваў выдатны савецкі военачальнік, камандуючы войскамі Беларускай вяснянай акругі Генерал арміі Марахін Сяргей Сцяпанавіч</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	ДУ "Мінскае эксплуатацы йнае ўпраўленне Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
85.		<p>г.Мінск вул. Шчадрына, 46а</p> <p>GPS каардыныты : 53.933863, 27.550952</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Мачулькі Раман Навумавіч</p>	<p>Агульна адукацыйная сярэдняя школа № 104 г.Мінска носіць імя аднаго з арганізатараў і кіраўнікоў камуністычнага падполля і партызанскага руху на Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза Рамана Навумавіча Мачульскага</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	ДУА "Сярэдняя школа №104 імя Р.М.Мачульс кага г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 27.12.2005 № 105
86.		<p>г.Мінск проспект Машэрава, 1</p> <p>GPS каардыныты : 53.8998, 27.5684</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Машэраў Пётр Міронавіч</p>	<p>Проспект названы імем выдатнага партыйнага і дзяржаўнага дзеяча Беларусі, Героя Савецкага Саюза, Героя Сацыялістычнай працы Пятра Міронавіча Машэрава</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 01.09.1981 № 325, рашэнне МГВК от 24.08.2006 № 1720

87.		<p>г.Мінск вул. Мельнікайтэ , 1</p> <p>GPS каардыныты : 53.906367, 27.541476</p>	<p>Мемарыяльная дошка Мельнікайтэ Марыя Іозаўна</p>	<p>Вуліца названа іменем Героя Савецкага Саюза Мельнікайтэ Марыі Іозаўны, дачкі літоўскага народа, сакратара падпольнага павятовага камітэта камсамола ў перыяд нямецка- фашысцкай акупацыі. Па- зверску закатавана фашыстамі ў ліпені 1944 г.</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 24.11.1976 № 21/6
88.		<p>г.Мінск вул. Інтэрнацыян альная, 31</p> <p>GPS каардыныты : 53.904512, 27.560124</p>	<p>Мемарыяльна я дошка Манюшка Станіслаў</p>	<p>У гэтым будынку ў пачатку 30- х гадоў XIX ст. у час вучобы ў Мінскай гімназіі жыў выдатны польскі кампазітар, які стаяў ля вытокаў беларускай опернай музыкі, Станіслаў Манюшка (1819- 1872)</p>	1999 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.03.1989 № 3
89.		<p>г.Мінск плошча Свабоды, 7</p> <p>GPS каардыныты : 53.90287, 27.55491</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Мураўёў Мікіта Міхайлавіч</p>	<p>У 1821-1822 гг. гэты будынак наведваў кіраўнік Паўночнага таварыства дзекабрыстаў Мураўёў Мікіта Міхайлавіч</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Вакар С.М.	ДУА “Рэспублікан ская гімназія- каледж пры Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі”	няма	няма	Рашэнне МГВК от 30.06.1976 № 12/8-51

90.		<p>г.Мінск вул.Чарвяко ва, 8</p> <p>GPS каардыныты : 53.921998, 27.551330</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Абедняк Мікалай Іванавіч, Жолудзеў Навум Ільіч, Кузняцоў Фёдар Іванавіч, Рудскі Фёдар Андрэвіч, Сухараў Сяргей Якаўлевіч</p>	<p>У гэтым доме жылі Героі Савецкага Саюза: Абедняк Мікалай Іванавіч, палкоўнік; Жолудзеў Навум Ільіч, падпалкоўнік; Кузняцоў Фёдар Іванавіч, генерал- маёр; Рудскі Фёдар Андрэвіч, генерал-маёр; Сухараў Сяргей Якаўлевіч, падпалкоўнік</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.07.2010 № 1737
91.		<p>г.Мінск вул. Леніна, 5</p> <p>GPS каардыныты : 53.901515, 27.558426</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Абуховіч Ганна Браніславаўн а</p>	<p>У гэтым доме жыла народная артыстка Беларусі Абуховіч Ганна Браніславаўна</p>	2012 год	С.І.Селіханаў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.04.2010 № 878
92.		<p>г.Мінск проспект Пераможцаў , 1/2</p> <p>GPS каардыныты : 53.905764, 27.551644</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка Арлоў Дзмітрый Аляксеевіч</p>	<p>У гэтым доме жыў вядомы акцёр, рэжысёр, педагог, народны артыст БССР Дзмітрый Аляксеевіч Арлоў (1903-1969)</p>	2009 год	Алесь (Аляксандр) Шаціла	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 27.02.2009 № 390

93.		г.Мінск вул. Кісялёва, 11 GPS каардыныты : 53.910988, 27.571443	Мемарыяльн ая дошка Восіпава Марыя Барысаўна	У гэтым доме ў 1970-1999 гадах жыла Герой Савецкага Саюза, ганаровы грамадзянін г.Мінска, адзін з кіраўнікоў Мінскага антыфашысцкага падполля ў гады Вялікай Айчыннай вайны Марыя Барысаўна Восіпава	1999 год	Віктар Завядзеёў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.07.1999 № 753
94.		г.Мінск вул. Панфілава, 10 GPS каардыныты : 53.914192, 27.526240	Мемарыяльн ая дошка Панфілаў Іван Васільевіч	Вуліца названа іменем Героя Савецкага Саюза генерал- маёра Панфілава Івана Васільевіча. У час Вялікай Айчыннай вайны праявіў сябе пры разгроме фашысцкіх войск пад Масквой	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 26.07.2007 № 1660
95.		г.Мінск вул. Пархоменка, 2 GPS каардыныты : 53.926356, 27.547979	Мемарыяльн ая дошка Пархоменка Аляксандр Якаўлевіч	Вуліца названа іменем Героя грамадзянскай вайны Аляксандра Якаўлевіча Пархоменкі (1886-1921 гг.)	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 21.04.1987

96.		г.Мінск вул. Леніна, 5 GPS каардыныты : 53.901515, 27.558426	Мемарыяльн ая дошка Перцаў Уладзімір Мікалаевіч	У гэтым доме жыў выдатны савецкі вучоны, акадэмік Акадэміі навук БССР Уладзімір Мікалаевіч Перцаў	1964 год	Генадзій Мурамцаў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 16.10.1997 № 922
97.		г.Мінск вул. Леніна, 4 GPS каардыныты : 53.901716, 27.556899	Мемарыяльн ая дошка Пестрак Піліп	У гэтым доме з 1973 года жыў і працаваў вядомы беларускі пісьменнік Піліп Пестрак	1980 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 10.01.1980 № 9
98.		г.Мінск плошча Свабоды, 13/2 GPS каардыныты : 53.9038, 27.5550	Мемарыяльн ая дошка Пахлябаеў Мі калай Васільевіч	У гэтым доме ў дні акупацыі Мінска працаваў Мікалай Васільевіч Пахлябаеў – удзельнік Мінскага антыфашысцкага падполля, адзін з арганізатараў аперацыі 22.09.1943 г. па знішчэнні фашысцкага гаўляйтэра. Загінуў у засценках гестапа	1983 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 30.08.2007 № 1989

99.		г.Мінск проспект Незалежнасці, 19 GPS каардынаты : 53.899960, 27.556989	Мемарыяльная дошка Рагавы Павел Пракопавіч	У гэтым доме з 1960 па 1985 гг. жыў і працаваў выдатны беларускі вучоны-глебазнаўца, акадэмік Павел Пракопавіч Рагавы (1895-1985 гг.)	1988 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
100.		г.Мінск проспект Незалежнасці, 19 GPS каардынаты : 53.899960, 27.556989	Мемарыяльная дошка Саўчанка Аркадзій Маркавіч	У гэтым доме жыў народны артыст СССР і БССР Аркадзій Маркавіч Саўчанка	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 14.09.2006 № 1854
101.		г.Мінск вул. Веры Слуцкай, 2 GPS каардынаты : 53.931053, 27.547620	Мемарыяльная дошка Слуцкая Вера Кліменцьёўна	Вуліца названа іменем вядомай рэвалюцыянеркі, члена КПСС з 1902 г., удзельніцы рэвалюцыйных падзей 1905 -1907 гг. у г.Мінску і Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў Петраградзе Веры Кліменцьёўны Слуцкай . Загінула 30 кастрычніка (12 лістапада) 1917 г. пры абароне Петраграда	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 21.04.1987 № 137

102.		г.Мінск праспект Незалежнас ці, 19 GPS каардыныты : 53.899960, 27.556989	Мемарыяльн ая дошка Станюта Стэфанія Міхайлаўна	У гэтым доме ў 1951-1969 г. жыла народная артыстка Беларусі і СССР Стэфанія Міхайлаўна Станюта	2003 год	Уладзімір Слабодчыкаў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	яма	н Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
103.		г.Мінск вул. М.Танка, 1 GPS каардыныты : 53.927787, 27.740219	Мемарыяльн ая дошка Танк Максім	Вуліца названа ў гонар народнага паэта Беларусі, акадэміка, ганаровага грамадзяніна г.Мінска Максіма Танка (Я.І.Скурко)	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 08.10.1998 № 1080
104.		г.Мінск вул. Пашкевіч, 1 GPS каардыныты : 53.911858, 27.560582	Мемарыяльн ая дошка Цётка (Алаіза Пашкевіч)	Гэта вуліца названа ў гонар выдатнай беларускай паэтэсы-рэвалюцыянеркі Цёткі (Алаізы Пашкевіч – 1876-1916 г.)	1976 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьеў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 23.09.1976 № 299

105.		г.Мінск вул. Камуністыч ная, 1 GPS каардыныты : 53.908272, 27.564757	Мемарыяльная дошка Цімашэнка Сямён Канстанцінавіч	У гэтым будынку ў 1949- 1960 гг. працаваў выдатны савецкі палкаводзец, камандуючы войскамі Беларускагай ваеннай акругі, двойчы Герой Савецкага Саюза Цімашэнка Сямён Канстанцінавіч	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	ДУ "Мінскае эксплуатацы йнае ўпраўленне Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
106.		г.Мінск вул. Камуністыч ная, 1 GPS каардыныты : 53.908272, 27.564757	Мемарыяльн ая дошка Трацяк Іван Маісеевіч	У гэтым будынку ў 1967-1976 гг. працаваў выдатны савецкі военачальнік, камандуючы войскамі Чырванасцяжнай Беларускай ваеннай акругі, Герой Савецкага Саюза, Герой Сацыялістычнай Працы Трацяк Іван Маісеевіч	2010 год	Звесткі адсутнічаюць	ДУ "Мінскае эксплуатацы йнае ўпраўленне Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.04.2010 № 879
107.		г.Мінск вул. Багдановіча, 29 GPS каардыныты : 53.911296, 27.559046	Мемарыяльн ая дошка Фабрыцгус Ян Фрытšавіч	У гэтым будынку с лютага 1921 г. па кастрычнік 1924 г. размяшчаліся 81-я Мінскія курсы камсаставу. У 1922-1923 гг. курсамі камандаваў легендарны Герой грамадзянскай вайны, член ЦВК СССР і БССР Ян Фрытšавіч Фабрыцгус	1970 год	Звесткі адсутнічаюць	УА "Мінскае ваеннае сувораўскае вучылішча"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 19.04.1985 № 84

108.		г.Мінск вул. Арлоўская, 6 GPS каардыныты : 53.932707, 27.563430	Мемарыяльн ая дошка Хіміч Фёдар Васільевіч	У гэтым доме жыў Герой Савецкага Саюза, лётчык Хіміч Фёдар Васільевіч	1977 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.07.2010 № 1737
109.		г.Мінск вул. Кісялёва, 30 GPS каардыныты : 53.915263, 27.561795	Мемарыяльн ая дошка Чапскі Карл	Мемарыяльная дошка, якая ўвекавечвае памяць былога гарадскога галавы графа Караля Чапскага. Знак прысвечаны чалавеку, які ўзначальваў горад на мяжы XIX—XX стагоддзяў і нямала зрабіў для яго развіцця, устаноўлены на адным з будынкаў бровара, які ў свой час яму належаў.	2014 год	Павел Вайніцкі	ААТ "Піваварная кампанія "Аліварыя"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 17.04.2014 № 1060
110.		г.Мінск вул. Чарвякова, 8 GPS каардыныты : 53.921998, 27.551330	Мемарыяльн ая дошка Чарвякоў Аляксандр Рыгравіч	Вуліца названа іменем былога старшыні Цэнтральнага выканаўчага камітэта Беларускай ССР Аляксандра Рыгравіча Чарвякова	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 21.04.1987 № 137
111.		г.Мінск вул. Леніна, 2 GPS каардыныты : 53.902130, 27.556360	Мемарыяльн ая дошка Чацверыкаў Віталь Паўловіч	У гэтым доме з 1975 года па 1983гг. жыў выдатны дзеяч кінамастацтва, народны артыст БССР, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР, кінарэжысер Віталь Паўловіч Чацверыкаў (1933-1983)	1985 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьеў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 02.05.2003 № 657

112.		г.Мінск вул. Чычэрына, 1 GPS каардынаты : 53.911487, 27.562190	Мемарыяльн ая дошка Чычэрын Георгій Васільевіч	Гэта вуліца названа іменем Георгія Васільевіча Чычэрына, выдатнага савецкага дзяржаўнага дзеяча і дыпламата	1982 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 11.08.1977 № 318
113.		г.Мінск вул. Кісялёва, 3 GPS каардынаты : 53.909662, 27.573330	Мемарыяльн ая дошка Чуркін Мікалай Мікалаевіч	У гэтым доме апошнія гады жыцця (1957-1964) жыў вядомы беларускі кампазітар, народны артыст БССР Мікалай Мікалаевіч Чуркін	Звесткі адсутнічаюць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 14.04.2022 № 1035т
114.		г.Мінск вул. Кальварыйс кая 4, GPS каардынаты : 53.905976, 27.539194	Мемарыяльн ая дошка Шапашнік Барыс Львовіч	У гэтым доме з 1978 па 1985 год жыў Барыс Львовіч Шапашнік, доктар тэхнічных наук, Герой Сацыялістычнай Працы, вядомы вучоны і канструктар у галіне машынабудавання	1987 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 02.05.2003 № 659
115.		г.Мінск вул. Я.Купалы, 23 GPS каардынаты : 53.905700, 27.564104	Мемарыяльн ая дошка Шарко Мікалай Піліпавіч	У гэтым доме жыў Герой Савецкага Саюза, заслужаны работнік Сацыяльнага забеспячэння РБ, старшыня Цэнтральнага праўлення Беларускага грамадства глухіх Мікалай Піліпавіч Шарко	2008 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.12.1997 № 1167

116.		г.Мінск плошча Свабоды, 4 GPS каардыныты : 53.904225, 27.555390	Мемарыяльн ая дошка Шменкель Фрыц	Надпіс на памятнай дошцы: "У гэтым будынку ў лютым 1944 года быў прысуджаны да смяротнага пакарання фашысцкімі катамі актыўны ўдзельнік антыфашысцкай барацьбы нямецкі грамадзянін Фрыц Шменкель. За гераізм у барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі ўзнагароджаны Героя Савецкага Саюза".	2008 год	Валерый Янушкевіч	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 16.09.1982 № 324
117.		г.Мінск вул. Чырвоная, 9 GPS каардыныты : 53.913571, 27.573222	Мемарыяльн ая дошка Ямны Яўген Паўлавіч	У гэтым доме з 1950 па 1974 гг. жыў і працаваў выдатны кіраўнік упраўлення пажарнай аховы г.Мінска і Мінскай вобласці палкоўнік унутранай службы Яўген Паўлавіч Ямны	2023 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	Савецкі раённы адзел па надзвычайны х сітуацыях установы "Мінскае гарадское ўпраўленне МНС"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 06.03.2003 № 345
118.		г.Мінск проспект Машэрава, 78 GPS каардыныты : 53.877179, 27.480246	Мемарыяльн ая дошка Янка Брыль	У гэтым доме жыў народны пісьменнік Янка Брыль	2007 год	Валянцін Таўлай	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.11.2008 № 2808
119.		г.Мінск Далгінаўскі тракт, 44 GPS каардыныты : 53.938156, 27.545176	Мемарыяльн ая дошка Пяткоўскі Пётр Кузьміч	У гэтым доме з 2002 па 2022 г. жыў палкоўнік міліцыі Пяткоўскі Пётр Кузьміч, выдатны аператыўнік, начальнік аддзела крымінальнага вышыку УУС Мінскага гарвыканкама	1980 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 16.06.2022 № 1891

120.		г.Мінск праспект Машэрава, д. 76 GPS каардынаты : 53.912878, 27.533442	Мемарыяльн ая дошка Герасіменка Аляксандр Міхайлавіч	У памяць беларускага дзяржаўнага дзеяча	2023 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 21.10.2021 № 3148
121.		г.Мінск вул. М.Танка, 10 GPS каардынаты: 53.907238, 27.537648	Мемарыяльн ая дошка Чарнабаеў Віктар Максімавіч	У гэтым доме ў 1982-2021 гг. жыў народны артыст БССР, саліст оперы, вядучы майстар сцэны Вялікага тэатра Беларусі Віктар Максімавіч Чарнабаеў	2014 год	Я.Колчаў	ДТЗУ "Нацыянальн ы акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета Рэспублікі Беларусь"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 30.06.2022 № 2101
122.		г.Мінск праспект Пераможцаў , 3 GPS каардынаты: 53.906490, 27.550970	Мемарыяльн ая дошка Янкоўскі Расціслаў	У гэтым доме з 1965 па 2016 гг. жыў народны артыст СССР (1930- 2016)	2024 год	Яраслаў Філіповіч, Аляксандр Дыдышка.	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 06.07.2023 № 2604

123.		г.Мінск праспект Пераможцаў , 3 GPS каардынаты: 53.906490, 27.550970	Мемарыяльн ая дошка Ніканчыкаў Аляксей Уладзіміраві ч	Мемарыяльная дошка памяці заслужаны майстар спорту СССР	2024 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 14.04.2022 № 1035
124.		г.Мінск вул. М.Танка, 16 GPS каардынаты: 53.907742, 27.535421	Мемарыяльн ая дошка Міранкоў Іван Сцяпанавіч	Герой Савецкага Саюза	1975 год	Мікалай Мікалаевіч Кандрацьёў	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
125.		г.Мінск праспект Пераможцаў , 3 GPS каардынаты: 53.906490, 27.550970	Мемарыяльн ая дошка памяці футбаліста і трэнера Уладзіміра Іванавіча Жураўля	У памяць з надпісам: “У гэтым доме пражыў Журавель У.І. Чалавек, Футбаліст, Трэнер з вялікай літары. Сапраўдны Дынамавец”	2021 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэнне МГВК от 05.08.2021 №2358

126.		г.Мінск вул. Старажоўск ая, 8 GPS каардынаты: 53.912972, 27.555453	Мемарыяльн ая дошка Кірсанава А.В	У памяць савецкага военачальніка, Героя Савецкага Саюза, камандзіра 76-й гвардзейскай Чарнігаўскай Чырванасцяжнай стралковай дывізіі ў гады Вялікай Айчыннай вайны Кірсанава А.В.	2020 год	Яна Раманчык	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
127.		г.Мінск Даўгінаўскі тракт, 152 GPS каардынаты: 53.954584, 27.541251	Помнік у знак памяці і павагі чалавечай годнасці пацыентаў псіхіятрычна й бальніцы і працоўнай калоніі Навінкі, забітых нацысцкімі акупантамі ў 1941 годзе	Помнік у знак памяці і павагі чалавечай годнасці пацыентаў псіхіятрычнай бальніцы і працоўнай калоніі Навінкі, забітых нацысцкімі акупантамі ў 1941 годзе	2011 год	Л. Левін, М. Мілавідаў.	ГУ "РНПЦ псіхічнага здароўя"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
128.		г.Мінск Даўгінаўскі тракт, 152 GPS каардынаты: 53.954584, 27.541251	Бюст І.П.Паўлава	Гэты помнік прыцягвае ўвагу мінакоў і служыць важным напамінам пра вялікага палкаводца, які адыграў ключавую ролю ў вызваленні Беларусі ад фашысцкіх захопнікаў.	2012 год	Анатоль Яхімавіч Арцімавіч, Андрэй Пятровіч Жылінскі	ГУ "РНПЦ псіхічнага здароўя"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

129.		<p>г.Мінск плошча Свободы, 13/2</p> <p>GPS каардынаты: 55.828819, 37.450890</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка “Пахлябаеў Міхаіл Васільевіч”</p>	<p>Быў удзельнікам менскага антыфашысцкага падполля і адным з арганізатараў аперацыі па знішчэнні фашысцкага аглядальніка. Беларускія падпольшчыкі ўнеслі вялікі ўклад у барацьбе за свабоду сваёй Радзімы.</p>	2015 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
130.		<p>г.Мінск пр-т Незалежнас ці, 19</p> <p>GPS каардынаты: 53.899960, 27.556989</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка “Уладзімір Іосіфавіч Уладамірскі”</p>	<p>Надпіс на таблічцы: "У гэтым доме з 1951 - 1971 гг. жыў народны артыст СССР Уладзімір Іосіфавіч Уладамірскі".</p>	Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
131.		<p>г.Мінск пр-т Незалежнас ці, 39</p> <p>GPS каардынаты: 53.910134, 27.576465</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка “Саўчанка Аркадзій Маркавіч”</p>	<p>Саліст Беларускага тэатра оперы і балета. Партыі: Яўген Анегін, Ялецкі, Фігара, Рыгалета; Дзі Луна ("Трубадур"), Малатэста ("Дон Паскуале" Даніцэці), Тэльрамунд ("Лоэнгрын"), Дон Жуан; Лістрат («У буру»), Фердынанд («Заручыны ў манастыры»), Апанас («Алеся» Цікоцкага), Лагоўскі («Ясны світанак» Турэнкава), Лявон Бурак («Калючая ружа» Семяняка), Ляўчук («Сцежкай жыцця» Вагнера), Максім («Зорка Венера» Семяняка, 1-е выкананне, 1970), Фоскары («Джордано Бруно» Картэса, 1- («Сівая легенда» Смольскага, 1-е выкананне, 1978). Гастралюваў за мяжой.</p>	2014 год	Валянцін Занковіч	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

132.		<p>г.Мінск праспект Пераможцаў , 61/1</p> <p>GPS каардынаты: 53.924537, 27.517688</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка «Ваярам- сапёрам»</p>	<p>Прысвячаецца афіцэрам інжынерных войскаў, памяці воінам, якія аддалі жыцці на карысць нашай Айчыны. Стала добрай традыцыяй збірацца на гэтай пляцоўцы прадстаўнікам розных пакаленняў інжынерных войск.</p>	1975 год	Станіслаў Кулон	ЗАТ "Атлант"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
133.		<p>г.Мінск праспект Пераможцаў , 63</p> <p>GPS каардынаты: 53.924018, 27.518856</p>	<p>Скульптурна я кампазіцыя "Птушкі"</p>	<p>Скульптура складаецца з трох аб'ёмаў: цэнтральная сфера (знак зямлі, пачатку і будучыні) і дзве рукі ў выглядзе птушак, якія аберагаюць яе, што сімвалізуе мірную і добрую Беларусь.</p>	2018 год	М. Петруля	ООО "Белглобалга рант"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
134.		<p>г.Мінск, тэрыторыя Палаца Незалежнас ці</p> <p>GPS каардынаты: 53.927284, 27.524525</p>	<p>Скульптура «Беларусь гасцінная»</p>	<p>Скульптура "Беларусь гасцінная" знаходзіцца на тэрыторыі Палаца Незалежнасці, звернутаю да праспекта Пераможцаў. Гэта бронзавая фігура дзяўчыны ў доўгай сукенцы, якая трымае ў руках зграю з сямі птушак. Шэсць птушак сімвалізуюць вобласці краіны, а сёмай, цэнтральная - Мінск. Дзяўчына, чый твар упрыгожаны вянком з васількоў, гасцінна сустракае гасцей рэзідэнцыі.</p>	2013 год	Сяргей Бандарэнка	ДУ "Галоўнае гаспадарчае ўпраўленне" Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

135.		<p>г.Мінск, тэрыторыя Палаца Незалежнасці</p> <p>GPS каардынаты: 53.927284, 27.524525</p>	<p>Скульптура зубра</p>	<p>Металічная скульптура зубра вагой 600 кг. Зрабілі сталёвага прыгажуну ў натуральную велічыню - у кавальскай майстэрні на Брэстчыне. І ў жніўні перадалі ў якасці падарунка з гэтага рэгіёна. А ўвогуле, сімвалічна! Зубр - гэта сіла, моц. Кажуць, ён як лютэрка характару беларуса: адрозніваецца мудрасцю, спакоем і справядліваасцю», - гаворыцца ў паведамленні. Сімвал роднай зямлі прапісаўся па самым прыдатным адрасе - на тэрыторыі Палаца Незалежнасці.</p>	2023 год	Павел Хацілоўскі	ДУ "Галоўнае гаспадарчае ўпраўленне" Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
136.		<p>г.Мінск, вул. Кірыла і Мяфодзія, 3</p> <p>GPS каардынаты: 53.904989, 27.556297</p>	<p>Мемарыяльная дошка «Косьма і Даміян»</p>	<p>Асвятчэнне памятнай дошкі ў гонар святых бясрэбнікаў Космы і Даміяна на сцяне Свята-Духава кафедральнага сабора горада Мінска. Памятны знак размясціўся на паўночнай фасаднай сцяне кафедральнага сабора ў памяць аб старажытным храме, які размяшчаўся на месцы сабора да пачатку XVII стагоддзя.</p>	2025 год	Звесткі адсутнічаюць	РГА "Беларуская праваслаўная царква"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 25.11.2021 №3489
137.		<p>г.Мінск, вул. Камуністычная, 17</p> <p>GPS каардынаты: 53.913629, 27.557861</p>	<p>Мемарыяльную дошку «Булахаў Дзяніс Рыгоравіч»</p>	<p>Мемарыяльную дошку ў гонар Героя Сацыялістычнай Працы, удзельніка Вялікай Айчыннай вайны, ганаровага грамадзяніна Мінска Дзяніса Булахава ўстанавілі на фасадзе будынка Будтрэста № 4. Мемарыяльная дошка — гэта не проста помнік. Гэты напамін кожнаму мінаку аб тым, што менавіта гэтыя героі падарылі нам мірнае неба і светлую будучыню.</p>	2025 год	Звесткі адсутнічаюць	ААТ "Будаўнічы трэст №4"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 20.03.2025 №1075

138.		<p>г.Мінск, вул. Камуністыч ная</p> <p>GPS каардынаты: 53.913354, 27.560493</p>	<p>Помнік супрацоўніка м Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь</p>	<p>Прысвечаны памяці загінуўшым пры выкананні супрацоўнікам і вайскоўцам МУС. Помнік уяўляе сабой статуя шчыта і мяча з сімволікай МУС як напамін звычайным людзям аб подзвігах супрацоўнікаў МУС.</p>	2003 год	А. Дранец і В.Антановіч.	КУП “Рамаўтадор Цэнтральнага раёна г.Мінска”	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
139.		<p>г.Мінск, вул. М.Танка, 10</p> <p>GPS каардынаты: 53.907238, 27.537648</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка “Васіль Быкаў”</p>	<p>Скульптурны бронзавы партрэт беларускага класіка, фрагмент аповесці "Атака" ў выглядзе машынапіснага тэксту і аўтограф пісьменніка. Варта ўгадаць і працу Канстанціна Селіханова - мемарыяльную дошку ахвярам тэракту на станцыі метро «Кастрычніцкая». Яна цікавая сваёй формай: зроблена ў выглядзе пластоў, на кожным - імя загінулага. Цяпер аўтары імкнуцца больш эксперыментавать з формай, зместам, матэрыяламі, нягледзячы на кансерватыўнасць жанру. Але ўсё ж такі арыгінальныя рашэнні па-ранейшаму вялікая рэдкасць.</p>	2018 год	Ігар Зосімавіч	ДП "Жыллёвае рамонтна- эксплуатацы йнае аб'яднанне Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК от 22.11.2019 №3706

140.		<p>г.Мінск, вул. М. Танка, 30</p> <p>GPS каардынаты: 53.907965, 27.533992</p>	<p>Мемарыяльная дошка «Каўрэй Анатоль Навумовіч»</p>	<p>Тэкст на памятнай дошцы: "У гэтым доме з 1983 па 2011 жыў заслужаны будаўнік БССР, удзельнік Вялікай Айчыннай Вайны Дываноў Анатоль Навумовіч". Першымі ў СССР тут перайшлі на будову раёнаў па блок-секцыйным метадазе, пачалі будаваць дамы любой працягласці і паверхавасці. Анатоль Навумовіч вёў тэхнічны нагляд за будаўніцтвам 1-га корпуса Пракуратуры Рэспублікі Беларусь, бібліятэчнага корпуса для навуковых працаўнікоў. Няма пабудавана мемарыяльных аб'ектаў з удзелам былога партызана, напрыклад, помнік Перамогі, "Курган Дружбы" на мяжы Беларусі, Латвіі, Расіі, помнік Дзеду Талашу.</p>	2012 год	Звесткі адсутнічаюць	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
141.		<p>г.Мінск, вул. Мельнікайтэ, 13</p> <p>GPS каардынаты: 53.908708, 27.542248</p>	<p>Мурал «Будучыня Беларусі са старым разам»</p>	<p>На адной са сцен гімназіі № 29 г.Мінска з'явіўся мурал. Памер мурала - 9×10 метраў. Яркім акцэнтам выявы стаў дзяржаўны сімвал краіны - флаг Рэспублікі Беларусь. Пад палатном чырвона-зялёнага сцяга размясціліся ўсім вядомыя мінскія слаўтасці: манумент Перамогі, архітэктурны комплекс Прывакзальнай плошчы "Вароты Мінска", будынак чыгуначнага вакзала, кола агляду аднаго са сталічных паркаў і Мінская ратуша. Цэнтральную частку выявы займаюць дзеці. Хлопчык і дзяўчынка паліваюць парастак, які сімвалізуе будучыню.</p>	2022 год	Фінтан Мэгі	Упраўленне па адукацыі Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

142.		<p>г.Мінск, вул. Ракаўская, 20</p> <p>GPS каардынаты: 53.905053, 27.548168</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка “Молчан Алег”</p>	<p>Знакаміты беларускі кампазітар з 1987 года працаваў у Беларускай дзяржаўнай філармоніі, складаў песні і песенныя цыклы для салістаў Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Беларусі, харавых калектываў і вакальных ансамбляў. Міжнароднае прызнанне набыў у перыяд супрацоўніцтва з ансамблем "Песняры" і яго мастацкім кіраўніком народным артыстам Беларусі Уладзімірам Мулявіным. Алег Молчан узнагароджаны медалём Францыска Скарыны, быў лаўрэатам міжнародных і нацыянальных музычных прэмій і конкурсаў.</p>	2020 год	Вольга Нячай і Сяргей Аганаў	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК от 30.09.2020 №3215
143.		<p>г.Мінск, вул. Старавіленска я, 7/1</p> <p>GPS каардынаты: 53.909917, 27.554671</p>	<p>Скульптура “Ангел, які плача”</p>	<p>Мемарыял прысвечаны беларускім воінам-інтэрнацыяналістам, якія загінулі ў Афганістане ў 1979—1989 гадах.</p>	1996 год	Юрый Паўлаў	КУП “Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска”	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

144.		<p>г.Мінск, ул. Выгоцкага, 1</p> <p>GPS каардынаты: 53.956438, 27.536445</p>	<p>Мурал “Генерал арміі СССР Антонан Аляксей Інакенцьевіч ”</p>	<p>Мурал генералу арміі СССР Аляксею Інакенцьевічу Антонану быў адкрыты ў Мінску на вуліцы Выгоцкага ў чэрвені 2024 года. Ён прысвечаны знакамітаму савецкаму ваеначальніку, аднаму з галоўных распрацоўшчыкаў аперацый Вялікай Айчыннай вайны, начальніку Генеральнага штаба Чырвонай Арміі ў 1945–1946 гадах і першаму начальніку Штаба Аб'яднаных узброеных сіл краін Варшаўскай дамовы.</p>	2024 год	Шкуратаў Дзмітрый	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Рашэне МГВК №1288 ад 03.04.2025
145.		<p>г.Мінск, ул. Выгоцкага, 6А</p> <p>GPS каардынаты: 53.955734, 27.537927</p>	<p>Манументаль на- дэкаратыўная скульптура “Уваход Гасподзень у Іерусалім”</p>	<p>Адлюстроўвае Ісуса Хрыста, які ўязджае ў Іерусалім на асле, як Месію і сціплага паломніка. Кампазіцыя ўключае Хрыста, які намалюваны ў складаным ракурсе і часта глядзіць на горад ці назад. Таксама ў скульптуры прысутнічаюць апосталы, якія ідуць за ім, часам вылучаны постаці Пятра і Іаана. Сцэна часта ўключае элементы такія як "горкі", з якіх выходзяць апосталы, і адлюстроўвае радаснае шэсце народа, які сустракае Хрыста з пальмавымі галінамі (ваямі).</p>	2024 год	Дзмітрый Львовіч Аганаў	Свято- Елісавецкі жаночы манастыр у г.Мінску	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
146.		<p>г.Мінск, ул. Навінкаўска я, 2</p> <p>GPS каардынаты: 53.957726, 27.537460</p>	<p>Мурал “Будучае Беларусі ў тваіх руках”</p>	<p>Арт-аб'ект уяўляе сабой стылізаваную карту Беларусі з фразай «Будучыня Беларусі ў тваіх руках». Карту падтрымліваюць тры рукі: дзіцячая, жаночая і мужчынская, сімвалізуючы пераемнасць пакаленняў і агульную адказнасць за будучыню краіны. На іх запясцях - брэндавыя бранзалеты БРСМ.</p>	2025 год	ГА “БРСМ”	КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025

147.		<p>г.Мінск, ул. Камуністыч ная, 49</p> <p>GPS каардынаты: 53.914086, 27.552740</p>	<p>Манументаль на- дэкаратыўная скульптура “Манета”</p>	<p>Бронзавая манета вышынёй каля 3 м. і вагой каля 2 тон знаходзіцца недалёка ад гістарычнага цэнтра горада ля ўвахода ў Банк "Дабрабыт" (г.Мінск) і была ўстаноўлена ў гонар 20-годдзя банка. На баках манеты блізка адна да адной намаляваны грашовыя знакі, якія былі ў звароце на тэрыторыі нашай краіны з часоў Сярэднявечча і да нашых дзён.</p>	2020 год	<p>Канстанцін Касцючэнка, Кобрусеў А.С, Архангельскі В.І.</p>	<p>ОАО “Банк Дабрабыт”</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>
148.		<p>г.Мінск, ул. Кахоўская, 49</p> <p>GPS каардынаты: 53.929669, 27.564355</p>	<p>Памятнік “Работніца камунальнай гаспадаркі”</p>	<p>Гэта бронзавая скульптура мінскай дворнічыхі, якая сімвалізуе звычайнага работніка ЖКГ, натхнёная рэальным прататыпам, і ўвасабляе працу людзей, якія адказваюць за чысціню і парадак у горадзе. Гэта не знакаміты манумент «Працоўны і калгасніца», а лакальны помнік, які кантрастуе па маштабе і прызначэнні, але падобны ў ідэі ўшанавання працоўных, хоць і ў зусім іншай, сціплай форме.</p>	2010 год	<p>Уладзіслаў Руткоўскі і Аляксандр Жылінскі</p>	<p>ОАО “Банк Дабрабыт”</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>
149.		<p>г.Мінск, проспект Пераможцаў , 39</p> <p>GPS каардынаты: 53.913995, 27.535942</p>	<p>Мемарыяльн ая дошка ў гонар Дабралюбава Ігара Міхайлавіча</p>	<p>Уяўляючы сабой металічную таблічку з яго барэльефам або партрэтам, якая паказвае на яго заслугі перад беларускай музычнай культурай (беларускаму кампазітару, піяністу).</p>	1985 год	<p>Аляксандр Прохараў, Эдуард Астафьеў, Заір Азгур, Ігар Зосімавіч</p>	<p>КУП "Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска</p>	няма	няма	<p>Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025</p>

150.		<p>г.Мінск, Траецкае прадмесце</p> <p>GPS каардынаты: 53.907422, 27.555364</p>	<p>Скульптура “Беларусам Замежжа”</p>	<p>Скульптура ўяўляе сабой бронзавас кола, на якім лунае ручнік з нацыянальным арнамантам. Кола сімвалізуе сонца, зямное кола жыцця, рух наперад у напрамку ўмацавання назалежнасці і дабрабыту народа, імкненне да адзінства. Дыяметр кола каля 3 м., усталяваны на гранітным валуне.</p>	2017 год	А. Фінскі і А. Сардараў	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
151.		<p>г.Мінск, праспект Пераможцаў, 31</p> <p>GPS каардынаты: 53.912420, 27.538196</p>	<p>Серыя аўтарскіх дэкаратыўных керамічных пано у гатэлі “Планета”</p>	<p>Пано выкананы ў беражліва адноўленых аўтарамі традыцыйных для Беларусі тэхніках. Пры стварэнні гэтых пано выкарыстана ўнікальная тэхналогія апрацоўкі паліўнай керамікі, паліхромнага роспісу глазурамі і эмалямі, якая была распрацавана яшчэ ў 17 стагоддзі вялікім беларускім майстрам Сцяпанам Палубесам, які працаваў у Нова-Іерусалімскім Манастыры Масквы.</p>	2025 год	Байрачны Н.І., Буціна В.М., Дзятлава А.Я., Каткова С.С., Кузняцоў А.І., Прыешкін В.Г.	КУП “Жыллёвая камунальная гаспадарка Цэнтральнага раёна г.Мінска	712Ж00038 5	няма	Пастанова Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь ад 31.12.2025 №154
152.		<p>г.Мінск, вул. Ракаўская, 23б</p>	<p>Скульптура “Рукі, якія кормяць”</p>	<p>Скульптура створана ў рамках сумеснага праекта Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў і камунальнага будаўніча-эксплуатацыйнага унітарнага прадпрыемства “Мінская спадчына”</p>	2025 год	Іван Кірдуноў	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэнне МГВК №2342 ад 12.06.2025

153.		<p>г.Мінск, вул. Ракаўская, 25</p> <p>GPS каардынаты: 53.904395, 27.546191</p>	<p>Скульптура «Беларускі дойлід»</p>	<p>Аутар малое з кварталам домікаў у руках, сімвалізуючы творцаў, якія стварылі аблічча гэтага раёна.</p>	2025 год	Даніл Бірукоў	КУП «Мінская спадчына»	няма	няма	Рашэне МГВК №2342 ад 12.06.2025
154.		<p>г.Мінск, вул. Кірыла і Мяфодія, 3</p>	<p>Мемарыяльная дошка, прысвечаная Касме і Даміяну</p>	<p>Мемарыяльная дошка, прысвечаная святым бяссрэбранікам і чудатворцам Касме і Даміяну, уяўляе сабой адзіны цэлы барэльеф з выявай святых, выкананы з бронзы памерам 160х0,70 см у выглядзе ківота з франтонам, увянчаны крыжам і купальным завяршэннем, што адсылае да традыцый барочнай архітэктуры сабора.</p>	2021 год	Інкоў М.М.	Беларуская праваслаўная царква	няма	няма	Рашэне МГВК №3489 ад 25.11.2021

155.		<p>зялёная зона бульвара Шаўчэнкі (на персячэнні бульвара Шаўчэнкі і вуліцы Веры Харужай)</p> <p>GPS каардынаты: 53.923511, 27.555831</p>	<p>Мемарыяльн ы знак, прысвечаны Тарасу Шаўчэнку</p>		Звесткі адсутнічаю ць	Звесткі адсутнічаюць	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Распараджэнне АЦР №149-Р ад 27.10.2025
156.		<p>г.Мінск, сквер 80- годдзя Перамогі на скрыжаванні вул. Кальварыйс кай і М. Танка</p> <p>GPS каардынаты: 53.907742, 27.535421</p>	<p>Памятны знак у гонар менскіх падпольшчы каў</p>	<p>Уяўляе сабой стэлу з бетону, якая паказвае разваліны Мінска. На ёй размешчаны бронзавыя выявы трох фігур. На вонкавым баку надпіс: "Мінскаму падполлю прысвячаецца"</p>	2025 год	аўтарскі калектыў у складзе Сяргея Логвіна і студэнткі Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Анастасіі Сіпач	УП "Зелянбуд Цэнтральна га раёна г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК №4911 ад 27.11.2025

157.		<p>г.Мінск, вул. Камуністычная, 24</p> <p>GPS каардынаты: 53.912219, 27.565245</p>	<p>Жанравая скульптура «Прысвячэнне паэту»</p>	<p>Кампазіцыя уяўляе юнака ў поўны рост. Першапачаткова гэта зборная выява творчага чалавека, аднак большасць менчукоў і крытыкаў адзначаюць яго дзіўнае падабенства з класікам беларускай літаратуры ўладзімірам Караткевічам</p>	2017 год	Уладзімір Слабодчыкаў	ААТ “Амкадор”	няма	няма	Рашэнне МГВК №3179 ад 20.09.2017
158.		<p>г.Мінск, музейна-паркавы комплекс Перамога</p> <p>GPS-каардынаты: 53.91689, 27.541315</p>	<p>Памятны знак "Жывая памяць удзячны пакаленняў»</p>	<p>Серыя помнікаў, створаных па ініцыятыве дабрачыннага фонду беларускага паралімпійца і грамадскага дзеяча Аляксея Талая. Галоўная асаблівасць манументаў у тым, што ў іх сплаў дабаўлены тысячы савецкіх і сучасных манет, якія прыносілі сем'і з розных краін у знак памяці і падзякі.</p>	2022 год	Звесткі адсутнічаюць	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК №1498 ад 19.05.2022

Творы манументальнага і манументальна-дэкаратыўнага мастацтва, устаноўленых на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь па ініцыятыве замежных дзяржаў

159.		<p>г.Мінск, Скрыжаванне вул. Чарвякова і Старавіленскага тракта</p> <p>GPS- каардынаты: 55.850769, 44.047526</p>	<p>Помнік князю Аляксандру Неўскаму</p>	<p>Вялікая конная скульптура вышыняй 11 метраў, з'яўляецца сімвалам адзінства народаў Расіі і Беларусі</p>	2023 год	Аляксандр Якімаў	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК №1458 ад 20.04.2023
160.		<p>г.Мінск вул. Чарвякова</p> <p>GPS- каардынаты: 53.920616, 27.551142</p>	<p>Помнік Нізамі Гянджаві</p>	<p>Помнік Нізамі Гянджаві размешчаны ў Мінску ў скверы ў пачатку Старавіленскага тракта, недалёка ад будынка Пасольства Азербайджанскай Рэспублікі. Ён уяўляе сабой скульптурны помнік вядомаму азербайджанскаму паэту XII стагоддзя, выбітнаму мысляру і класіку сусветнай літаратуры.</p>	2021 год	Салхаб Мамедаў	УП "Рамаўтадар Цэнтральнага раёна г.Мінска"	няма	няма	Рашэнне МГВК №3361 ад 11.11.2021

* Інфармацыя аб прысвячэнні твора мастацтва гістарычнай або іншай падзеі, знамянальнай даце, вядомай асобе, знакамітаму дзеячу, жывой істоце, аб яго самастойным значэнні ці выкананні ролі архітэктурнага элемента.

** Інфармацыя аб дакументах, на падставе якіх ажыццяўляліся стварэнне (рэканструкцыя), устаноўка (мантаж), дэмантаж твора мастацтва, аб акце дзяржаўнай прыёмкі твора мастацтва і іншых дакументах.